

COS i FICCIÓ

Autoestima i hipersexualització
en infants i joves

Què trobaràs en aquest document?

- ▶ Expliquem què és la **hipersexualització** i les seves **conseqüències**
- ▶ Proposem **activitats pedagògiques** per a treballar amb infants i joves
- ▶ Et convidem a assistir a un **debat online** per a famílies, docents i joves.
- ▶ Oferim un **recull de vídeos** per obrir mirades i despertar consciències

- ▶ Proposem una selecció de **contes i llibres** per explorar
- ▶ Sugerim **entitats** que fan tallers, assessorament i formació
- ▶ Detallem diversos **articles divulgatius i periodístics** sobre la temàtica

*Tant el dossier com les activitats didàctiques han estat validades per les expertes Núria Solsona, Anna Plans i Elisenda Pascual.

Què és la Hipersexualització infantil

La “sexualització de les expressions, postures o codis de vestimenta considerats com a massa precoces”. Suposa la imposició d’una sexualitat adulta a les nenes i nens, que no estan ni emocionalment, ni psicològicament ni físicament preparades per això. (Informe Bailey, Ministeri d’Educació del Regne Unit)

1

LA HIPERSEXUALITZACIÓ ÉS PRESENT A MOLTS ESPAIS:

- La publicitat, que mostra a infants posant i actuant com adults
- La indústria de la moda, que promociona i ven roba inapropiada per certes edats
- Les sèries de televisió, programes infantils, pel·lícules, contes, etc.
- Els concursos de bellesa

2

LA HIPERSEXUALITZACIÓ IMPLICA:

- Reduir el valor de la menor al seu atractiu sexual
- Confondre l'atractiu sexual amb "ser sexy"
- Convertir a la nena en un objecte, en quelcom per l'ús sexual dels altres
- Imposar una sexualitat impròpia per la seva edat

3

ALGUNES CONSEQÜÈNCIES EN INFANTS I JOVES

- Influència negativa en l'autoestima que pot portar a trastorns d'alimentació de base psíquica.
- Es focalitzen en l'aparença corporal i redueixen les seves habilitats cognitives
- Perden part de la seva infància
- Valoren i es valoren per la seva aparença física

Font: "La representación del menor en la publicidad infantil. De la inocencia a la sexualización Methaodos. Revista de Ciencias Sociales, 6(1) - May 2018"

Deixeu a les nenes ser nenes

- ▶ La sexualització primerenca és una forma de **violència contra les nenes** que s'està normalitzant.
- ▶ Mercantilitzar i sexualitzar els cossos infantils contribueix a afavorir **abusos a menors**.
- ▶ A la publicitat, però també a les sèries, a la música, als videojocs... la sexualitat es posa al centre, **ignorant o infravalorant**, socialment i personalment, la **resta de qualitats i capacitats de dones i nenes**.
- ▶ Amb la cosificació i sexualització precoç, **es priva a les nenes de viure plenament la seva infància**.
- ▶ Fomentar els estereotips de bellesa i la sexualització com a mesura de l'èxit social **redueix les expectatives vitals de les nenes**.
- ▶ Les nenes no han de ser utilitzades i “sexualitzades” per a **vendre productes als adults**.
- ▶ Les nenes tenen **dret a viure la seva sexualitat segons la seva etapa de desenvolupament**.
- ▶ Les nenes tenen dret a **ser respectades i rebre un bon tracte publicitari**.

Font: [“Sexualización de las niñas en publicidad”](#) (Observatorio de la Imagen de las Mujeres - Instituto de la Mujer).

Què podem fer des de l'escola, instituts i espais de lleure?

1

Us fem arribar una **proposta d'activitats**, per dur a terme a l'escola. Aquesta està dissenyada en funció de l'etapa evolutiva de l'infant i segons el cicle i la comunitat a què pertany dins del centre escolar. També trobareu activitats per instituts, esplais i caus.

2

Clica:

Debat online

“Autoestima i hipersexualització en infants i joves”

Youtube Formació Afes en Xarxa

<https://www.youtube.com/formacioafesenxarxasantcugat>

Anna Plans i Colomé

Presidenta de l'Associació de Consumidors de Mitjans Audiovisuals de Catalunya. Especialitzada en dona i hipersexualització, pertany al grup d'expertes de la Fundación Aprender a Mirar, on (in)formen a infants i joves sobre els abusos que es cometien en l'entorn digital. Col·labora en el “Programa d'Educació Audiovisual Contraste” dut a terme en centres educatius de tot l'Estat Espanyol, que tracta la relació i els efectes de les pantalles en el cervell, la prevenció de mals hàbits i els bons usos que s'han de fomentar entre el jovent. Autora de “Respeto mi sexualidad. Educar en un mundo hipersexualizado”.

Elisenda Pascual i Martí

Psicòloga, psicoterapeuta i escriptora. Fundadora i directora d'Acompanyament Familiar i de Cursos de Crianza Respetuosa. Cocreadora, coordinadora i supervisora de projectes d'Educació Viva. Autora de “L'Ombra de la clara”, un conte per a la prevenció de l'Abús Sexual Infantil i “Criar y Jugar”, un llibre per a famílies que volen acompanyar a les seves criatures amb amor i respecte.

Núria Solsona i Pairó

Doctora en Ciències de l'Educació, amb una llarga trajectòria com a investigadora i experta en coeducació i història de la ciència. Ha estat mestra, consultora internacional i responsable de programes, cursos i màsters universitaris en aquest àmbit, a més del programa de Coeducació del departament d'Educació de la Generalitat. Membre de Women's Legacy Project, és autora de nombroses publicacions sobre coeducació, que són referència en formació per incorporar la coeducació a les aules. Autora, entre molts d'altres, del llibre “Ni princeses ni pirates, per educar nenes i nens en llibertat”.

Laura Pinyol i Puig (moderadora)

Periodista i consultora en comunicació. Col·labora a diversos mitjans de comunicació com Catalunya Ràdio, TV3, Diari Ara, Nació Digital, El Punt-Avui, etc. L'any 2017 participa en TEDx amb una intervenció en la qual dona llum al tractament de la hipersexualització de les criatures, on destaca la seva preocupació per la sexualització en edats cada vegada més precoces i, sobretot en les nenes, amb càrregues d'estereotips i pressió social sobre la imatge.

**Apunteu
a l'agenda!**

Dimarts 9 de març

a les 18 h

Obrir Mirades

Despertar Consciències

1

No són sexes ni adults a mig fer: només infants | Laura Pinyol | TEDxReus
1773 visualitzacions • 18 dic 2017

XerradaTed “No són sexes ni adults a mig fer: només infants” de la mà de la periodista i experta Laura Pinyol

“Donarem llum al tractament de la sexualització dels infants. S’observa amb preocupació la sexualització en edats cada vegada més precoces i, sobretot en les nenes, amb càrregues d’estereotips i pressió social sobre la imatge”

[Mira aquí](#)

2

Anna Plans

Presidenta Associació de Consumidors de Mitjans Audiovisuals de Catalunya

Entrevista sobre hipersexualització a Anna Plans
Presidenta de l'Associació de Consumidors/es de Mitjans Audiovisuals de Catalunya

[Mira aquí](#)

Obrir Mirades

Despertar Consciències

Mujeres que no fueron tapa | Lala Pasquinelli

¿Salimos las mujeres en las portadas de las revistas? ¿Cuándo? ¿Cómo? ¿Quiénes? ¿De qué edades? ¿En qué situaciones? ¿Qué estereotipos reproducen? ¿Cómo nos afecta?...

A través de su charla y obra, Lala Pasquinelli, habla de esas otras mujeres, las que no aparecen en las revistas, las mujeres que no fueron tapa. Lala propone un señalamiento y una reflexión sobre esta realidad, pretendiendo a la vez homenajear al resto de las mujeres, y abrir una puerta al diálogo y al intercambio en torno a las preguntas que se plantean.

[Mira aquí](#)

La reacció d'una nena davant el
sexisme de la roba

[Mira aquí](#)

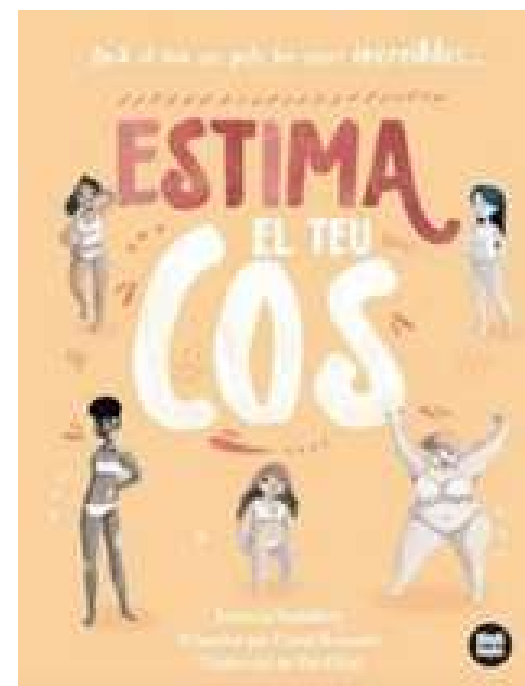

Gordofòbia SOC GORD@! I QUÈ?

Grassoneta, pleneta, fortot, rodonet... Per què no ens deixem d'eufemismes, de vergonyes, de voler dissimular i no dir les coses pel seu nom? Gordx no és un insult! No hem de demanar perdó per ser gordxs! Ser gordx és sexy! La norma estètica objectualitza els nostres cossos i ens reprimeix gaudir de la diversitat de formes de bellesa. Estem fartes de sabotejar els nostres cossos, d'anar en contra de nosaltres mateixes, sempre a la recerca d'un cos "millor" i alimentant els desitjos insaciabls d'una suposada "perfecció física" que entre altres coses sempre és prima.

[Mira aquí](#)

Contes i llibres per explorar!

[Accedeix a l'enllaç on trobaràs contes, llibres i joguines](#)

Entitats que fan tallers per infants i joves i assessorament i formació a docents i famílies

Aquestes entitats estan especialitzades en autoimatge i autoestima, ús i contingut de pantalles, trastorns alimentaris, salut emocional, etc.

Gogara: <https://gogaratalleres.wordpress.com/>

Candela: <https://candela.cat/inici/>

Fil a l'Agulla: <https://filalagulla.org/>

Coeducació: <https://coeducaccio.coop/>

Fundació Imatge i autoestima: <http://www.f-ima.org/ca/qui-som>

ACAB: <https://www.acab.org/>

Unitat d'Avaluació i Intervenció en Imatge Corporal de la UAB: <https://uaic.uab.cat/#!/home>

B-SENCE: Treballem per la salut emocional <https://www.b-sence.com/>

CONTRASTE: La Guia del espectador crític <https://contraste.info/contraste-las-escuelas/>

Associació de Consumidors de Mitjans Audiovisual de Catalunya (Programa d'Educació Audiovisual): <https://consumidorsaudiovisuels.cat/programa-educacio-audiovisual/>

Acompanyament Familiar. Assessorament i formació des de l'acompanyament respectuós:
<http://www.acompanyamentfamiliar.com/es>

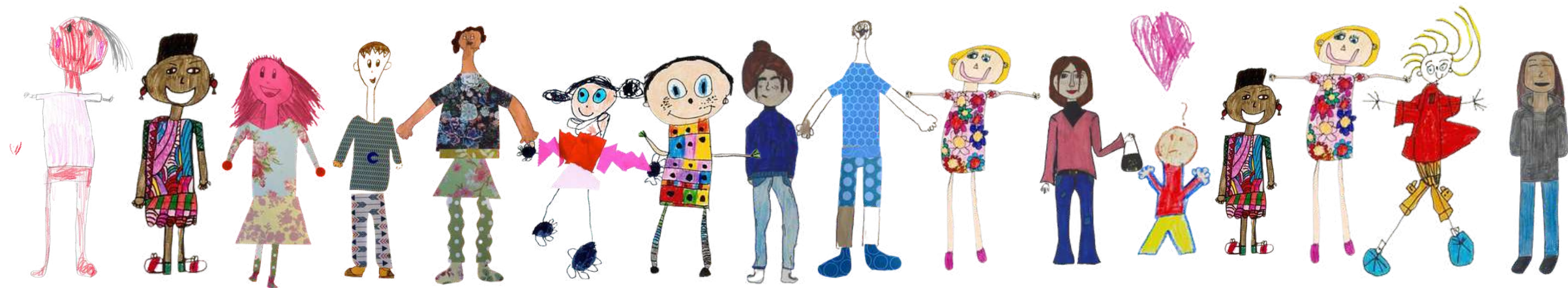
Si vols saber-ne més...

Articles divulgatius i periodístics sobre la temàtica

- [La hipersexualización de la sociedad: niñas sexis, infancia frágil](#)
- [“Estima’t, és la lliçó del primer dia de curs i la més important”](#)
- [Hipersexualización de las niñas. Una forma de violencia de género contra las niñas](#)
- [Hipersexualización de la infancia: cuando los niños crecen antes de tiempo](#)
- [Una sociedad hipersexualizada](#)
- [Sexualización de las niñas en la publicidad](#)
- [El cos, perfecte](#)
- [Trátame bien. Machismo, hipersexualización y violencia de género.](#)
- [La rebelió de la dona aparador](#)
- [El blog de la Lore Espai jove sobre sexualitat, relacions i gènere](#)
- [Blog Cómete el mundo sobre trastornos alimentaris](#)

**"Abraça i estima el teu cos,
és la cosa més fascinant
que tindràs a la teva vida"
(anònim)**

Escoles Coeducatives

Si vols contactar amb Escoles Coeducatives

(Coordinadora de Comissions de Gènere, Coeducació i Feministes de les AFES de les 12 escoles públiques de Sant Cugat)

escolesfeministestq@gmail.com

També ens pots trobar a

[@Afescoeducacio](https://twitter.com/Afescoeducacio)

PROPOSTA DIDÀCTICA

COS I FICCIÓ

Autoestima i
hipersexualització
en infants i joves

Escoles
Coeducatives

INFANTIL

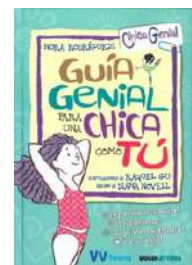
Recull bibliogràfic sobre contes relacionats amb aquesta temàtica. La idea és generar infants crítics i que pensin de manera autònoma. Per això us passem un recull de llibres i contes per treballar a l'aula. Feu clic en aquest [enllaç de contes i llibres](#)

Tancament de l'activitat:

Fer un dibuix on puguin plasmar cossos diferents. El dibuix es pot plantejar en un foli giratori on cada infant dibuixarà una part del cos. Anirem fent parts del dibuix seguint el sentit de les agulles del rellotge.

Com funciona?

Tenim un full gran i un grup de 4 infants, la primera persona dibuixa el cap i la resta pot ajudar per tal que no oblidis res, la segona dibuixa el tors, la tercera els braços i les mans i l'última dibuixa les cames i els peus; després cada grup explica el seu dibuix i això genera una conversa sobre com ens veiem o com ens veuen, com som, si ens agradem o no i per què...

CICLE INICIAL

EL COLLAGE, QUI SOC JO?

EDAT: 6 a 8 anys

Objectius:

- Facilitar la comunicació.
- Expressió de sentiments i emocions d'una manera diferent.
- Potenciar la visió positiva d'un mateix.

Material: revistes variades, tisores, cola de barra i fulls din A-3.

Desenvolupament: l'educador/a dirà als nens i nenes que han de realitzar-se a ells mateixos la pregunta "Qui sóc?".

Hauran de realitzar un collage al paper, utilitzant parts del cos, complements, roba, cares... la idea és aconseguir que reflexionin sobre com se senten tant per dins com per fora.

Després els nens i nenes ensenyaran el seu collage a les seves companyes i als seus companys i diran que els transmet. Finalment l'autor/a del collage dirà que és el que pensava quan el feia. Així aconseguirem que els nens i nenes es vegin realment des de fora i si els agrada o volen veure's d'una manera diferent.

CICLE MITJÀ

FOTOMATON

Edat: 8 a 10 anys

Objectius:

Presentar-se a un/a company/a
Explorar la pròpia autoestima

Duració aproximada: 20'

Materials: un foli i llapis i goma per participant.

Per parelles, cadascú dibuixa al seu/va company/a mentre l'entrevista per presentar-lo posteriorment a la resta del grup; inclou preguntes en relació al seu grau d'autoestima.

L'entrevista la tenim en paper i l'anem omplint.
Li preguntem:

Quines coses creus que fas bé?

Què t'agrada de tu?

Quines coses boniques et diu la teva família de tu?

Digues alguna cosa que abans et costava però ara has millorat

Hi ha alguna cosa que saps fer i que els teus companys i companyes no saben?

Després barrejarem els dibuixos i les respostes de les entrevistes i haurem de trobar quin dibuix va amb cada entrevista

CICLE SUPERIOR

L'ARMARI

Edat: 10 a 12 anys

Objectiu: fer recull sobre missatges hipersexualitzats a la roba i als mitjans de comunicació.

Durada: 1h

Material: recerca per internet i samarreta

Desenvolupament:

Crear la teva pròpia samarreta amb un missatge reivindicatiu sobre la hipersexualització.

Ensenyar diferents campanyes publicitàries de marques de roba i analitzar l'ús i el disseny.

Treballar: l'ús de la roba segons l'edat, disseny de la roba segons gènere.

Reflexions: ha funcionat tal com surt a la televisió? Per què no és igual a la realitat? Hi ha anuncis que penseu que també ens enganyen? A partir d'aquí fer missatges reivindicatius

**Activitats
cedides per:**

I'Anna Plans

Presidenta de l'Associació
de consumidors/es de
Mitjans Audiovisuals de
Catalunya

TERMÒMETRE D'HIPERSEXUALITZACIÓ A LES XARXES

**Recurs extret del llibre: "Respeto mi sexualidad. Educar en un mundo hipersexualizado".
Autora: Anna Plans**

Edat: 9 a 12 anys

Objectiu: Mesurar el nivell d'hipersexualització de les imatges que trobem a les xarxes socials a través d'una enquesta.

Link: [Enquesta](#)

Desenvolupament:

Extreure imatges de xarxes socials i analitzar-la a través de l'enquesta.

Analitzar el resultat a través dels ítems i del valor extret de la reflexió.

CICLE SUPERIOR I SECUNDÀRIA

REALITAT O FICCIÓ?

Edat: 9 a 14 anys

Objectius:

Debat sobre les xarxes socials basat en l'ús dels filtres i els personatges d'instagram, TIK TOK, etc...

Ensenyar un anunci que pugui ser interessant per les nenes i els nens i comprovar la seva veracitat o no. Reflexions: ha funcionat tal com surt a la televisió? Per què no és igual a la realitat? Hi ha anuncis que penseu que també ens enganyen?

ACTIVITATS PER INSTITUTS DE SECUNDÀRIA

La DIBA ha creat la proposta "Un entorn impressionant" amb activitats per treballar el control social i pressió de grup; cossos perfectes; tractament de gènere a la publicitat i als mcm i hipersexualització

<https://www.diba.cat/web/fem-tec/un-entorn-impressionant-t6>

**Activitats
cedides per:**

I'Anna Plans

Presidenta de l'Associació
de consumidors/es de
Mitjans Audiovisuals de
Catalunya

JO INFLUENCER

Edat: Secundària

Objectiu: Visibilitzar nous models d'adolescents i joves que generen contingut a les xarxes

Reflexió i debat sobre nous influencers

Recerca d'influencers que es poden considerar saludables, calen premises com:

- NO han d'explicar res de la seva intimitat
- NO han d'utilitzar discursos condicionats
- Han de generar contingut de qualitat
- Han de tenir un talent concret

Exemple:

**Influencer anomenada
Hiperactina**

Escoles Coeducatives

Si vols contactar amb Escoles Coeducatives

(Coordinadora de Comissions de Gènere, Coeducació i Feministes de les AFES de les 12 escoles públiques de Sant Cugat)

escolesfeministestq@gmail.com

També ens pots trobar a

[@Afescoeducacio](https://twitter.com/Afescoeducacio)